

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף ע"ט of מסכת סנהדרין
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of

נתכוין להרוג את הבהמה
והרג את האדם
פטור

If there was an animal standing near a person, and the רוצח wanted to kill the animal but instead killed the person, the רוצח is פטור ממייתה, because as Rashi explains

התראת ספק הוא
דשמא לא יהרגנו

The עדים cannot give him התראה since at the time they did not know whether he will actually kill a חיובא or not.

The Mishnah's two conditions regarding חיוב מיתה for רציחה

1.
שיהא מתכוין למכת מיתה
The רוצח wanted his blow to kill
2.
ושיכנו מכת מיתה
His blow was able to kill

And the Mishnah elaborates on several cases in which both or only one condition was fulfilled.

The three opinions regarding

נתכוון להרוג את זה והרג את זה
If the רוצח wanted to kill one adult Jew, and instead the stone hit and killed another adult Jew;
The חכמים hold
חייב מיתה
ופטור מתשלומין

holds רבי שמעון
פטור ממייתה
וחייב בתשלומין

B The Braisa of תנא דבי חזקיה holds

פטור ממייתה
ופטור מתשלומין

The Halachah of

זורק אבן לגו
תשעה ישראלים ואחד כנעני

If a person threw a stone into a group of ten people that consisted of nine Jews and one non-Jew, and it killed a Jew he is פטור, even though the majority were Jews, because

הוי ליה קבוע

They were all in a fixed location

וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי

Any doubt that arises in a fixed location is treated like an even ספק, and ספק נפשות להקל

A

נתכוין להרוג את הבהמה
והרג את האדם
פטור

התראת ספק הוא
דשמא לא יהרגנו

Conditions regarding
רציחה for חיוב מיתה

שיהא מתכוין
למכת מיתה

ושיכנו מכת מיתה

B

נתכוון להרוג את זה
והרג את זה

רבי שמעון
פטור ממייתה
וחייב בתשלומין

חכמים
חייב מיתה
ופטור מתשלומין

תנא דבי חזקיה
פטור ממייתה
ופטור מתשלומין

זורק אבן לגו
תשעה ישראלים
ואחד כנעני

הוי ליה קבוע
וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי
ספק נפשות להקל

1

So let's review ...

Zugt Di Mishnah:

1.

נתכוין להרוג את הבהמה

והרג את האדם

If someone intended to kill an animal but instead killed a person standing nearby; OR

לעובד כוכבים

והרג את ישראל

He intended to kill a non-Jew, but instead killed a Jew nearby; OR

לנפלים

והרג את בן קיימא

He intended to kill a stillborn, but instead killed a healthy child nearby;

פטור

In all these cases, the פטור ממיתה is רוצח, because as Rashi explains

התראת ספק הוא

דשמה לא ירגנו

Any warning would be an uncertain התראה, because at the time they could not know whether he will kill a בר חיובא or not.

1

אילן

1

נתכוין להרוג את הבהמה
והרג את האדם

If someone intended to kill an animal
but instead killed a person standing nearby;

לעובד כוכבים
והרג את ישראל

He intended to kill a non-Jew
but instead killed a Jew nearby;

לנפלים
והרג את בן קיימא

He intended to kill a stillborn
but instead killed a healthy child nearby;

פטור

In all these cases, the פטור ממיתה is רוצח,

because as Rashi explains

התראת ספק הוא

דשמה לא ירגנו

Any warning would be an uncertain התראה,
because at the time they could not know
whether he will kill a בר חיובא or not.

2 The Mishnah continues:

2.

נתכוין להכותו על מתניו
ולא היה בה כדי להמיתו על מתניו
והלכה לה על לבו
והיה בה כדי להמיתו על לבו ומת
פטור

If the רוצח intended to hit someone on the hips with a stone that cannot kill there, but instead the stone landed on the heart and the stone can kill there, and he died, the רוצח is פטור ממיתה.

And in the reverse case;

נתכוין להכותו על לבו
והיה בה כדי להמית על לבו
והלכה לה על מתניו
ולא היה בה כדי להמית על מתניו ומת
פטור

If he intended to hit him on the heart with a stone that can kill there, but instead the stone landed on his hips and the stone cannot kill there, and he died, the רוצח is פטור ממיתה because as Rashi explains

דתרתי בעינין
שיהא מתכוין למכת מיתה
ושיכנו מכת מיתה

The רוצח is חייב only if both, he intended for his blow to kill, and his blow CAN kill, while in the first case

לא נתכוין למכת מיתה

And in the second case

לא הכהו מכת מיתה

2

2

נתכוין להכותו על מתניו
ולא היה בה כדי להמיתו על מתניו
והלכה לה על לבו
והיה בה כדי להמיתו על לבו ומת
פטור

If the רוצח intended to hit someone on the hips with a stone that cannot kill there, but instead the stone landed on the heart and the stone can kill there, and he died, the רוצח is פטור ממיתה.

נתכוין להכותו על לבו
והיה בה כדי להמית על לבו
והלכה לה על מתניו
ולא היה בה כדי להמית על מתניו ומת
פטור

If he intended to hit him on the heart with a stone that can kill there, but instead the stone landed on his hips and the stone cannot kill there, and he died, the רוצח is פטור,

because as Rashi explains

דתרתי בעינין

שיהא מתכוין למכת מיתה

ושיכנו מכת מיתה

The רוצח is חייב only if both, he intended for his blow to kill, and his blow can kill,

While in the first case

לא נתכוין למכת מיתה

And in the second case

לא הכהו מכת מיתה

3

3.

Similarly,

נתכוון להכות את הגדול
ולא היה בה כדי להמית הגדול
והלכה לה על הקטן

והיה בה כדי להמית את הקטן ומת
פטור

If the רוצח intended to kill an adult with a stone that cannot kill an adult, but the stone landed on a child and it can kill a child, and he died, the רוצח is ממיטה because לא נתכוין למכת מיתה

And in the reverse

נתכוון להכות את הקטן
והיה בה כדי להמית את הקטן
והלכה לה על הגדול

ולא היה בה כדי להמית את הגדול ומת
פטור

If he intended to kill a child with a stone that can kill a child, but the stone landed on an adult and it cannot kill an adult, and he died, the רוצח is ממיטה because לא הכהו מכת מיתה

4.

However,

אבל נתכוון להכות על מתניו
והיה בה כדי להמית על מתניו
והלכה לה על לבו ומת חייב

If the רוצח intended to kill him on the hips with a stone that CAN kill him there, and the stone landed on the heart and can certainly kill him there, and he died, the רוצח is חייב מיתה, because both conditions were met;

נתכוין למכת מיתה

And

הכהו מכת מיתה

Similarly,

נתכוון להכות את הגדול
והיה בה כדי להמית את הגדול
והלכה לה על הקטן ומת חייב

If he intended to kill an adult with a stone that can kill him, and the stone landed on a child and can certainly kill him, and he died, the רוצח is מיתה because

נתכוין למכת מיתה

And

הכהו מכת מיתה

3

3

נתכוון להכות את הגדול
ולא היה בה כדי להמית הגדול
והלכה לה על הקטן
והיה בה כדי להמית את הקטן ומת
פטור

If the רוצח intended to kill an adult with a stone that cannot kill an adult, but the stone landed on a child and it can kill a child, and he died, the רוצח is ממיטה because לא נתכוין למכת מיתה

נתכוון להכות את הקטן
והיה בה כדי להמית את הקטן
והלכה לה על הגדול
ולא היה בה כדי להמית את הגדול ומת
פטור

If he intended to kill a child with a stone that can kill a child, but the stone landed on an adult and it cannot kill an adult, and he died, the רוצח is ממיטה because לא הכהו מכת מיתה

4

אבל נתכוון להכות על מתניו
והיה בה כדי להמית על מתניו
והלכה לה על לבו ומת חייב

If the רוצח intended to kill him on the hips with a stone that can kill him there, and the stone landed on the heart and can certainly kill him there, and he died, the רוצח is מיתה, because both conditions were met;

נתכוין למכת מיתה

And

הכהו מכת מיתה

Similarly,

נתכוון להכות את הגדול
והיה בה כדי להמית את הגדול
והלכה לה על הקטן ומת חייב

If he intended to kill an adult with a stone that can kill him, and the stone landed on a child and can certainly kill him, and he died, the רוצח is מיתה, because

because

נתכוין למכת מיתה

And

הכהו מכת מיתה

4 And the Gemara explains that from both the רישא and סיפא we can conclude that the תנא קמא holds נתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב מיתה
 If the רוצח intended to kill one adult Jew, and instead killed another adult Jew, the רוצח is חייב מיתה, because נתכוון למכת מיתה
 And
 הכהו מכת מיתה

רבי שמעון disagrees and says אפילו נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור מיתה
 Even if he intended to kill one adult Jew, and instead killed another adult Jew, the רוצח is פטור מיתה.

As the Gemara explains, רבי שמעון's source is in the Pasuk of רוצח that states וארב לו וקם עליו
 The superfluous words וארב לו teach עד שיתכוין לו
 Only if he intended to kill THIS very person, is he חייב מיתה.

While the חכמים hold the words וארב לו are needed to exclude פרט לזורק אבן לגו
 If a person threw a stone into a group of ten people that consisted of תשעה ישראלים ואחד כנעני
 Nine Jews and one non-Jew;
 And it killed a Jew, he is פטור, even though the majority were Jews, because הוי ליה קבוע
 They were all in a fixed location;
 And any doubt that arises in a fixed location is treated like an even ספק, and ספק נפשות להקל

4 From both the רישא and סיפא we can conclude...
 The תנא קמא holds נתכוון להרוג את זה, והרג את זה חייב מיתה
 If the רוצח intended to kill one adult Jew, and instead killed another adult Jew, the רוצח is חייב מיתה, because נתכוון למכת מיתה
 And
 הכהו מכת מיתה
 רבי שמעון holds אפילו נתכוון להרוג את זה, והרג את זה פטור מיתה
 Even if he intended to kill one adult Jew, and instead killed another adult Jew, the רוצח is פטור מיתה.

The Pasuk of רוצח
 תנא קמא וארב לו רבי שמעון
 פרט לזורק אבן לגו וקם עליו צד ליתכוין לו
 If he threw a stone into a group of ten people Only if he intended to kill this very person, is he חייב מיתה.
 nine Jews and one non-Jew; and it killed a Jew, he is פטור, even though the majority were Jews, because
 הוי ליה קבוע
 וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי
 They were all in a fixed location;
 And any doubt that arises in a fixed location is treated like an even ספק, and ספק נפשות להקל

5

And the חכמים's source for נתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב מיתה
Is in the Pasuk
וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה
If two people were fighting and they hit a pregnant woman
אם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש

The רבי אלעזר hold like החכמים that ונתתה נפש תחת נפש במצות שבמיתה הכתוב מדבר
The word נפש refers to מיתה and comes to teach that נתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב מיתה
If he killed the woman he is חייב מיתה even though he had intended to kill the other person.

While רבי שמעון holds like רבי that ונתתה נפש תחת נפש ממון
The word נפש refers to money, and comes to teach that נתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב בתשלומין
If he killed the woman he must pay a monetary compensation to her family, but he is ממיטה because there is a נתינה of the word גזירה שוה
The Pasuk earlier states ולא יהיה אסון וגוי ונתן בפלילים
And the Pasuk here states אם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש

מה להלן ממון
אף כאן ממון
Just like the נתינה earlier refers to money, so too the נתינה here refers to money.

5

The תנא source for
נתכוון להרוג את זה, והרג את זה חייב מיתה

Is in the Pasuk
וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה
If two people were fighting and they hit a pregnant woman

אם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש

רבי אלעזר holds like תנא
במצות שבמיתה הכתוב מדבר
The word נפש refers to מיתה and teaches that

נתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב מיתה
If he killed the woman he is חייב מיתה even though he had intended to kill the other person.

רבי holds like רבי שמעון
ממון
The word נפש refers to money,
נתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב בתשלומין
If he killed the woman he must pay a monetary compensation to her family, but he is ממיטה because there is a נתינה of the word גזירה שוה

The Pasuk earlier states **ולא יהיה אסון וגוי ונתן בפלילים** *And the Pasuk here states* **אם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש**

מה להלן ממון **אף כאן ממון**
Just like the נתינה earlier refers to money, so too the נתינה here refers to money.

6 תנא דבי רבא proves yet a third opinion from the Braisa of חזקיה that נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור ממיתה ופטור מתשלומין If the רוצח wanted to kill one adult Jew, and instead killed another adult Jew, the רוצח is פטור from both מיתה and תשלומין

As the Braisa of חזקיה taught; The Pasuk states; מכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת

One who strikes an animal and kills it, is punished with תשלומין, monetary compensation - But one who strikes a human and kills him, is NOT punished with תשלומין, but with death.

The Pasuk compares מכה אדם to מכה בהמה, and teaches that in all cases in which מכה בהמה is punished with תשלומין, מכה אדם, which is חייבי מיתת ב"ד, is NOT punished with תשלומין.

Just as מכה בהמה is חייב תשלומין in all cases; ולא חלקת בו

Making NO difference whether

בין בשוגג בין במזיד

Whether he hit the בהמה willingly or inadvertently;

בין מתכוין לשאין מתכוין

Whether unintentionally, or intentionally;

בין דרך ירידה לדרך עלייה

Whether he hit the בהמה, in a downward motion, or in an upward motion;

So too, מכה אדם is פטור מתשלומין in all cases ולא תחלוק בו

בין בשוגג בין במזיד

בין מתכוין לשאין מתכוין

בין דרך ירידה לדרך עלייה

And the Gemara explains regarding מכה אדם שאין מתכוין אין מתכוין כלל

שאין מתכוין כלל

He did not want to kill anyone, because this would be considered a שוגג which was already taught earlier,

6 תנא דבי רבא proves yet a third opinion from the Braisa of חזקיה that נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור ממיתה ופטור מתשלומין

If the רוצח wanted to kill one adult Jew, and instead killed another adult Jew, the רוצח is פטור from both מיתה and תשלומין

The Pasuk states;

מכה בהמה ישלמנה

ומכה אדם יומת

One who strikes an animal and kills it,

is punished with תשלומין, monetary compensation.

But one who strikes a human and kills him,

is not punished with תשלומין, but with death.

The Pasuk compares מכה אדם to מכה בהמה, and teaches that in all cases in which מכה בהמה is punished with תשלומין,

חייבי מיתת ב"ד, is not punished with תשלומין.

Just as

מכה בהמה

is חייב תשלומין in all cases;

ולא חלקת בו

בין בשוגג בין במזיד

בין מתכוין

לשאין מתכוין

בין דרך ירידה

לדרך עלייה

So too

מכה אדם

is פטור מתשלומין in all cases

ולא תחלוק בו

בין בשוגג בין במזיד

בין מתכוין

לשאין מתכוין

בין דרך ירידה

לדרך עלייה

שאין מתכוין אין מתכוין

כלל

He did not want to kill anyone, because this would be considered a שוגג which was already taught earlier.

7 Therefore, we must say
 שאין מתכוין לזה אלא לזה
 He intended to kill another person, but instead killed this
 person, and the Braisa concludes
 פטור ממומן
 He is not liable for monetary compensation, and obviously
 לאו בר קטלא הוא
 He is also פטור from מיתה, because
 ואי בר קטלא הוא
 מאי איצטריך למיפטריה ממון
 If he were to be מיתה חייב he would anyhow be פטור from
 ממון because of
 קם ליה בדרכה מיניה

שמוע מינה
 Therefore, it must be that תנא דבי חזקיה holds regarding
 נתכוין להרוג את זה והרג את זה

פטור ממיתה
 And
 פטור מתשלומין

7

Therefore, we must say
שאינ מתכוין לזה אלא לזה
He intended to kill another person,
but instead killed this person,
and the Braisa concludes
פטור ממומן
He is not liable for monetary compensation,
and obviously
לאו בר קטלא הוא
He is also פטור from מיתה,
because
ואי בר קטלא הוא
מאי איצטריך למיפטריה ממון
If he were to be מיתה חייב
he would anyhow be פטור from ממון because of
קם ליה בדרכה מיניה

אלץ מינה

Therefore, it must be that תנא דבי חזקיה holds regarding
נתכוין להרוג את זה והרג את זה
פטור ממיתה
And
פטור מתשלומין